

مکالمہ عثمانی

ایکی آئدہ برنسٹر اولنور

مندرجات

طوقبو سرای عایوفی عبد الرحمن
سبحی دیوانی (دیوارلردن نصل استفاده اولنور) نجیب عاصم
سلسله و قوهات دولت عليه ده ضبط ایدلیان ۱۱۴۲ میلادی
نه‌سی خادمانی (مابعد) خارف

فیضانی ۵ غروش

الاستاذ

حدائق حسن و شرکایت

طبیعت‌شناسی شرقی

حکومت عثمانی طرفندن ایلک تأسیس اولنان مطبعه وبونک نشریاتی

تاریخ عثمانی انجمنی مجموعه‌ئیک اوچنجی جزئیک ۱۸۵-۱۷۸ محبفه
لرندہ سلطان احمدخان ثالث حضرت‌لرینک زمان سلطنتک صوک سهلرینه
طوغزی صنعت طباعتی تورکیایه ادخال ایلهین «ابراهیم متفرقه» حقنده
تفییس بریقاله اوقدوم .

دوقتور قراچون اندیتک اثرهت معارف‌کسترسی اولان بومقاله‌یی
بدالطالعه طویلی اوربان ، ممالک عثمانیه مطبعه‌جیلیق وایلک تأسیس
اولنان مطبعه ، بومطبعه‌ئیک تأسیسی ایچون ایجاد ایدن الات و حرروفاک
 محل تدارک وجی ، طبع ایدیلان کتابلرک عددی ، دوقتور قراچون
اندیتک مقاله‌سنه موضوع بحث اولان تورکجه و فرانزجه صرف ایچون
بیلیوغرافی علمی نقطه نظرندن معلومات مؤلف کتاب حقنده مختصرأ
بعض مطالعات عرض ایلیورم .

S

اول امرده مقاله محربینک مقصد اصلیی انجق ابراهیم
متفرقه‌نک ایضاح احوالدن عبارت اولقله برابر ابراهیم اندی کی
بخار اولان اوربان [۱] حقنده ، ایکی اوچ سطردن زیاده اولیامق
اوزره ایضاحتانی برایکی سوز سویله‌مک ، از جله مویی الیک تورکلره
طوب اصاغه یاخود اعمال اولنئی می یوچ طوب انداختنیی و یاخود
طوبله نشان آلمنی می کوستردیکنی تصریح ایلک لازم‌دن اولدینی کی
[۱] بواسم Orbin، Orban، Urban مختلف فیه اولوب قاموس‌الاعلامه مویی الیه حقنده هبیج برمعلومات یوقدره .

پیزانس و تورک مورخلرنه [۱] سرمایه بحث و مقال اویش و بوندن فرق بش نه مقدم موزه خانه مزک اسکی مدیری « موسیو دیه » نک طوبیجیق تاریخنے متعلق اویهرق قلمه آتدینی برفاچ صحیفه لک مقاله ده اوصره ده اک جسم طوب اولان « رودمان » طوبنی اعماله موافقتلرندن طولانی اعلان فخر و غرور ایلیان امری قالیره [۲] قادرشو کوستریلوب « رودمان » طوبیله مقایسه ایجا قلتشن اولان [۳] حضرت فاتحک اوچیم و مشهور علم طوبنک دخنی ذکری بکمک اقضا ایدردی بوندن ماعدا اوریانی هم عصری اولان مورخلردن بعضی قدم داچیا (رومانيا) اهالیسندن عد ایلدکلرندن [۴] مویی الیه بخاری اویلچ اوزره قبول اویلدنی صورتده معاصری اولان براوچنجی بجار دها وارد رکه [۵] خدمات مسبوقه سیله برابر مورخلرجه اسی مسکوت عنہ بکشیدریلیور . بوذات عقد معاهده ضمته هونیاد طرفدن حضرت فاتحک اردوکاهنه

[۱] خواجه افتندی (سعد الدین افتندی)

«Courrier des Etats-Unis» du 29 Octobre 1864 « le plus gros [۲] canon du monde »

Matériaux pour l'histoire de l'artillerie en général et de l'otto- [۳] mane en particulier.

۱۸۶۰ تاریخنده اسنابوله طبع اویشند . اوین الیت صحیفه دن عبارتندو .

Chalcocondylis, édit. Bonn. p. 385-386, *Ducas*, p. 271-272, *Frantzis*, [۴] p. 237-239.

Hammer-Hellert, II, p. 398-399. «Ainsi c'était un Hongrois qui [۵] avait fondu le canon, et ce fut un Hongrois qui apprit aux turcs à s'en servir utilement ;» *Ducas*, qui, comme Kritoboulos, ne donne pas son nom، دیروکه : ἐπειδὴ ήριουλήθη ἐκ δευτέρου τῷ αἰτῷ τόπῳ βύζαντινον ἔνα λίθον τυχόν αποκρισιάριος τοῦ Πάγκου ἔσκωψε τὴν βολήν, ἐδίδαξε ... η συμβουλή ήρεσε τῷ τεχνίτῃ.

عین محله بروطاش مری دها آتنق ایته دیکندن بونی . . . اویراده حاضر بولان هونیادک آدی عدم تصویب ایله . . . نصیحت ایلدی . . . بونصیحت اویته لک مقبوکه پکدی .

Zinkeisen, Geschichte D. Osman : Reisches vol. II. p. 831.

Jorga, Geschichte D. Osmanischen Reiches, vol. II, p. 18-20.

اعن ام ایدلکده قلاعی دوککده کی اصولک نواصی کوره رک طوبک صورت استعمالی تعلیم و تعریف ایله مش و بوسایده قلاعک بران اول بیقلیله ققططیه‌نک فتحی میر اولشدر .

جانب فاتحک امور تحریره‌منه متخدم ایغروزی قریستودولوک، ملکداشم قارولیدی اندی طرفدن ترجمه اولنرق مجموعه ایله شر اولنقده بولنان تاریخنده اوربانک اسی ذکر اولنیور ایله طوبک صورت اعمالنند دورودراز بحث اولنديفتند بوراسی مجموعه‌نک دردنجی جزئنده علی وجه الترجه ایضاح ایدلشدر .

فرمن دیدونک مطبیه حقده مطالعه‌ی [۱]

§

اون بشنجی عصرده استانبوله موسویلر طرفدن طبع اولنمش بر راج کتاب انتشار ایتش ایدی . فقط سلطان بازیزد تانی طرفدن اصدر اولنوب نجل مکرمی سلطان سلیم اولک ۱۵۱۵ ده تجدید بیوردقلى براراده اوزرینه فن طباعت ایله اشتغال جزای اعدام ایله منع اولنشد . زوژف بن غوریونک بر « تاریخ عربانی » می درسعادت ۱۴۹۰ ، تاریخن حاویدر . اثار ساڑه ۱۴۹۲ دن ۱۵۹۸ تاریخنقدر اولان زمان ظرفنده انتشار ایتمد .

بونلرک اک مهی ۱۵۴۶ ده الئه مختلفده طبع اولنان توراتک اسفار خنه قمیدر . اون التجی عصرده بطريق کیريللوس لوقاریک معاوته‌یاه کفالویالی راهب نیقودموس متاقس نام ذات استانبوله بیکدن بر مطبعه تأیینه چالشیش ایله بوتشنی جزویتلر طرفدن منع ایدلشدر . ۱۶۹۸ ده ارمینلر طرفدن گمالک عناییه ادخال اولان برطبع دستکاهی

[۱] اینقلابیدی مودرن کیکری آلتیج جلدندن مأخوذ

« Firmin Didot » Essai sur la Typographie , Paris , 1855 (Extr: du tome XXVI, de l'Encyclopédie moderne , Turquie p.706.)

ادخالی متعاقب - امر سلطانی ایله - یکی جریلو طرفدن تخریب ایدلشدر، استانبولده تأسیس مطابع انجق اون سکنی عصرده حکومت سینه نک حایمی مختده حصوله کشدر .

سلطان احمد ثالث عصرنده ابراهیم افدى غیرت متادیه می سایه شده همشهریلریک و خصوصا علماتک او زمانه قدر اولان گانعلارینه غلبه چاله رق ۱۱۳۹ (۱۷۲۶) تاریخنده سلطان احمد ثالث حضرت لریک زمان سلطتلرند « لا ید » دن قالب کتیر نک و بوراده حروفات دو کدیر مک ایجون پادشاه مشارالیه دن مساعده استحصلال ایتشدر .

بومشمور مورخ ایشه کی سوزلردن فضله بر معلومات ویرمیور ، « تأسیس اولنان بومطبعه ده ایلک طبع اولنان کتاب تورکجه دن عربجه یه برلقدره که [۱] ۱۷۲۶ دن ۱۷۲۸ سنه سه قدر اولان مدت ظرف دن نشر اولندر ۱۷۲۹ ده برده فرانز جه دن تورکجه یه بر صرف میدانه قوئش ۱۷۴۴ ده ابراهیم افديتک وفاتنده صکره مطبعه بر مدت حال توقدنه فاله رق تکرار فعالیت باشلامشدر .

۱۸۱۶ تاریخنده اسکدارده کائن « مطبعة عامره » بی وقو عبولان زیارت انسانده منتظم و درونشده درت ما کنه بولیور دی .

§

۱۷۴۶ ده وفات ایدن ویارس کتبخانه قرالیسی حافظ کتبی و « قوللر دو فرانس » معلمیندن اولان « راهب میخائل فورمون » ک موسیو مورپایه خطایا ساقردن ارسال ایش اولدیی ف ۲۶ مارت سه ۱۷۲۹

[۱] مورخک بو افاداتی حقنده اعطای اولنه جق اضافات کتیره وار ایه ده يالکز بونکله اکتنا اولنشدرا. ایلک طبع اولنان لفت کتابی عربجه دن تورکجه به در که صحاب جوهري ترجیه سی اولان « وانقولی » در. تودورخی نک « ادبیات تورکیه » عنوانی اثریتک جلد تأیینک ۱۷۶ نجی صیغه سیله صالح متعاقبه سه ولو رقک « تاریخ طباعت » نام اثریتک جلد اولنک ۲۸۰ و ۲۸۱ نجی صیغه سیله سه مراجعت بیورلسون .

تاریخلو مکتوبنده [۱] مطبوعه‌ی زیارتندن و مطبعه‌نک پک اغیر و مثکلات ایله‌دوام ایتدیکنندن و بوکا سبایه مؤسسه‌نک بو خصوصه‌کی جهاتی وسید افدبینک نظر توجهدن سقوطی اولدیقندن بحث ایله آشای زیارتنده مطبعه‌نک باش مرتب و حکا کی انجق تورکجه‌ی سویلیه بیلمک اقتدارنده بولنان سفیل برپولنیا لی موسوی ایدوکنی و مطبعه‌نک آنجاق حامیی مبار رهبانندن ایکن اهتمدا ایدن وسطی معلومات اصحابندن ابراهیم افدى اولدیقنى وسید افدبینک دلالت و وساطتیله اندرون هایون کتبخانه‌لرینی زیارتنه موفق اوله‌جنی امیدنده ایکن مویی‌الیک نظر توجهدن مهجوریتی کورمی اوزرینه تحويل فکر ایتدیکنی سویلیور.

§

قاراچون افدى طرفدن کرک مطبعه و کرکه ابراهیم افدى حقنه معلومات بفصله اعطای‌النیش و حکا کلر ایله حروفات دوکه‌جیلری و مطبعه. جیلرک ویانه‌دن جلب ایدل‌دیکی یازلش ایمه‌ده بوباده «لورق» [۲] «سید افدى لازم کلن یازیلری استحضار ایدوب حررو فائی استانبوله بالذات کدیروب دوکدیرمشدر» دیدیکی کبی تودوری [۳] ده «ارباب تتبع تورکجه یازلش تاریخ‌لرده بوباده برشیه تصادف ایده‌میه‌جکلری کبی کمال دقنه مطالعه ایتش اولدیق بکری سکرچلی محمد افدبینک سفارت‌نامه‌نده مصادف اوله‌مدم» دیلور.

حقیقه، تاریخ راشد ذیلی اولان کوچک چلبی زاده عاصم افدبینک تاریخ‌نده دخی جلب اولنان موادرک موردی حقنه معلومات یوقدر [۴]

«*Omunt*», *Missions Archéologiques* [۱] *françaises en Orient*, p. ۵۴۳. Paris 1902, in ۴°.

«*Lorek*» Handb: d: Geschichte ۲۸۱ [۲] d. Buchdruckerkunst Theil I, Leipzig, 1882.

«*Toderini*» Litteratur d: ۱۷۲ [۳] جلد ۲، صفحه ۱۷۲
Türken, Koenigsberg, 1790.

[۴] کوجک چلبی زاده تاریخ‌نک مطبعة عاصمه‌ده طبع اولنان نخه‌سی صفحه ۴۷۱ - ۴۷۰

سن سیمون نخاطرات، عنوانی اثرنده بکری سکر چلبی محمد افدبینک
سفارتله پارسده بولندی فی زمانک احوال خصوصیه نه داڑ افادات آئیده
تصادف اولنیور :

« باب عالینک پارس سفیری محمد افدى مطبعه نک بالجله آلات
وما کنه لری و محکوکانی و مبانی رسمیه نک قایارته بلاندری کورمن
و کتبخانه قرالی فی دخی زیارت ایلیه رک اشنازی زیارتده تاریخ و کتب تفیسه
حقنده معلومات واسعه اصحابتدن اولدیقی ارائه ایشدر . صدر اعظمک
احساندن بولنگله درسعادته عودتنه بر مطبعه ایله بردہ کتبخانه تأیین
ایمکی تصیم ایش و کوردیکی مختلفه رغمًا موقده اولشدۀ [۱]
منیکی [۲] پارسدن جلب ایدلیکنی و فرمن دیدو [۳] « لاید » دن
کتیرلش اولدیقی سویلیور .

قراچون افدبینک یازمش اولدقلری مقاله ده موضوع بحث اولان
« تورجکه فرانسزجه صرف » کتابتک طبی ایچون ایجاد ایدن فرانسزجه
حروفاتک صورت تدارکه کنجه، سن سیمون ۱۸۲۹ ده طبع اولنیش
اولان « خاطرات » عنوانی ازینک اون سکر نجی جلدینک ۳۸۲ - ۳۸۳
صحیفه نده افادات آیده تصادف اولنیور :

« هولدرمان » لک صرف تورکینی طبع ایمک طبع ایچون لازم اولان
فرانسزجه حروفاتک پارسدن کوندرلایکی ، سرای قرالی ناظری موسیو
« مورپا » طرفدن ، اوzman فرانه نک درسعادت سفیری بولسان
موسیو « ویلتوو » یازلش اولان ۲۸ حزیران سنه ۱۷۳۰ تاریخلو
مکتوبک مندرجاتن اکلاشیلیور . ذکر اولان مکتوبده « ابراهیم
افدبینک صرف تورکی و لغات کتابی طبع ایتدیرمک ایچون طلب ایتدیکی

[۱] خاطرات جلد ۱۸ صفحه ۸۳ - ۳۸۲

[۲] ویاته ، ۱۷۸۰ طبی مقدمه نک ۸۷ نجی صحیفه

[۳] فن طباعت حقنده معلومات صحیفه ۷۷

فرانزجه حروقاتک ویرلئی قرالدن وجا ایده‌جکم . کتابلرک طبعنده استعمال اوله‌حق تورکجه حروقاتدن بکامونه کوندریکن دینلیور . نمونه طلبندن مقصداًیه ارسال اوله‌حق فرانزجه حرفه ایله بوراده بولنان تورکجه حروقاتک بر عیارده اویسی تأمین و ترتیب وطبع خصوصی تسهیل ایچوندر .

مطبعه‌نک تأسیسی متعاقب طبع اویان کتابلرک عددی بخشہ کلنجه: ۱۸۶۷ ده کی پارس مشهر عمومیندن طولاًی دولت علیه عثمانیه سفیری جیل پاشانک ریاستی تختده پارسده انعقاد ایدن عثمانی فن قومیونک تنظیم ایش اویسینی راپورلردن صایع نفیه و شعائی حقنده اویان دردنجی راپورک پارسده طبع اویان نخه‌نک التش ایکنچی صحیفه‌نده کرک مطبعیه و کرکه حروقاتک صورت و محل تدارکنے دائز برشی سویلکیبرک ایلک مطبعه‌نک تأسیسند طبع ایدلش اویان کتابلرک عددی یکرمی بش اوله‌رق اراهه ایدلش ایمه‌ده دوسون تاریخنک ۱۷۸۸ ده کی طبع مشتک ایکنچی جلدیک بشیوز برجی صحیفه‌نده طبع ایدلین کتابلرک مقداری اویش بش کوستلشد .

« زونکیر » لک « تاریخ دولت علیه » عنوانی اُرینیک ۱۸۸۱ ده پارسده طبع اویان نخه‌نک ۳۵۶ نجی صحیفه‌نده آثار مطبوعه‌نک عددی اویش بش اولق اوزره مقیددر . بو قید مؤرخک ، اثنای تحریرده بوباده بالکن دوسون تاریخنے مراجعته اکتفا ایش اویسینی ظنی تولید ایدیور .

(مابعدی وار)

و . متساکیدس

Professeur Dr B. A. Mystakidis

